

Programma
**Aan de slag met de
Omgevingswet**

Plan van Aanpak

Indringend Ketentesten Fase 6

Datum	Augustus 2023
Status	Definitief

Inhoud

1 Inleiding—4

- 1.1 Op weg naar inwerkingtreding (IWT)—4
- 1.2 Teststrategie project IKT—4

2 Doelstellingen IKT-6—6

- 2.1 Doelstellingen gemeenten—6
- 2.2 Doelstellingen provincies—7
- 2.3 Doelstellingen waterschappen—8
- 2.4 Doelstellingen rijkspartijen—9
- 2.5 Vooruitblik IKT-7 en verder—9

3 Aanpak, organisatie en planning—11

- 3.1 Aanpak project IKT—11
- 3.2 Organisatie project IKT—12

4 Overige maatregelen—13

- 4.1 Verbetermaatregelen naar aanleiding van AcICT-adviezen—13
- 4.2 IKT-registratie, -tooling, en rapportages—13
- 4.3 Tijdelijke alternatieve maatregelen—14

BIJLAGE 1 De DSO keten in 11 stappen—16

BIJLAGE 2 Minimale functionele set en IKT-6—17

BIJLAGE 3 Maatregelen naar aanleiding van adviezen AcICT—21

1 Inleiding

1.1 Op weg naar inwerkingtreding (IWT)

Voor u ligt het *Plan van Aanpak Indringend Ketentesten (IKT) Fase-6*.

Met IKT-6 wordt de lijn voortgezet zoals met IKT-5 geëindigd is. In paragraaf 1.2 wordt ingegaan op de scope van het IKT-project.

De resultaten van IKT-5 vormen daarmee ook mede het startpunt voor IKT-6. De belangrijkste resultaten van IKT-5 nog even op een rij:

- De planketen werkt 'in de basis', maar nog niet zonder de tijdelijke alternatieve maatregelen (TAM).
- Bevoegd gezagen hebben samen met hun (plan-) softwareleveranciers een duidelijke ontwikkeling doorgemaakt met het functionaliteiten als: basismutaties, parallelle wijzigingen.
- Steeds vaker wordt in de testen volledige planprocedures ondersteund.
- Gering aantal bevindingen in de toepasbare regels keten en in de VTH-keten. Nog wel ruime aandacht nodig voor de correcte inrichting van software en processen door bevoegd gezagen.
- DSO-viewers zijn verder doorontwikkeld. Diverse verbeteringen zijn geconstateerd bij de IKT-testen van de DSO-viewers, maar ook zijn weer een aantal nieuwe bevindingen gedaan.
- Bijna alle TAM zijn nu getest door het IKT-project en ook werkbaar bevonden. Resteert nog de TAM voor het Projectbesluit en mogelijk de TAM voor de Waterschapsverordening.

De doelstellingen per koepel staan vermeld in hoofdstuk 2. Hierin is voor zowel de gemeenten, provincies, waterschappen als rijkspartijen aangegeven welke doelen zij nastreven met IKT-6. Deze zijn onderling afgestemd en afgestemd met de overall-doelstellingen van IKT-6. Tevens is een inhoudelijke doorkijk gegeven voor IKT Fase 7 en verder.

In hoofdstuk 3 worden de aanpak, organisatie en planning aangegeven. De planning wordt vermeld voor IKT-6 en voor de volgende IKT-fasen.

De door Adviescollege ICT-toetsing (AcICT) uitgebrachte adviezen, en de door het programma Aan de slag met de Omgevingswet genomen maatregelen voor de IKT-uitvoering, staan centraal in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 4 wordt ook ingegaan op het testen van de tijdelijke alternatieve maatregelen (TAM).

1.2 Teststrategie project IKT

De teststrategie van het IKT-project is gericht op het aantonen van de werkbaarheid van het (DSO-)stelsel als geheel. Hierbij wordt gebruikgemaakt van realistische casuïstiek van bevoegd gezagen, gebaseerd op de werkprocessen van de bevoegd gezagen. Focus daarbij zijn de minimale (functionele) eisen die eerder gesteld zijn bij inwerkingtreding (IWT) van de Omgevingswet.

Vertegenwoordigers van de rijkspartijen, de provincies, de waterschappen en de gemeenten zijn intensief bij de IKT-testen betrokken. Daarnaast worden – waar mogelijk – ook andere stakeholders betrokken zoals softwareleveranciers, omgevingsdiensten en stedenbouwkundige adviseurs.

Naast het streven van een goede functionele dekking met inbreng van alle partijen is er ook een aantal andere bronnen voor de testen:

- Actief worden gesignaleerde risico's vanuit bevoegd gezagen opgehaald en in de testen meegenomen.
- Speciale aandacht is er voor complexe casuïstiek en interbestuurlijke testen.
- Ten behoeve van de werkbaarheid wordt – naast het zogenaamde hoofdspoor – ook gericht getest met de tijdelijke alternatieve maatregelen (TAM).
- Hoewel de focus ligt op functionele werking, is er ook aandacht voor niet-functionele aspecten. Dit is zeer belangrijke 'bijvangst' van het IKT-testen, zoals inzichtelijkheid van de regels in de viewer, en aandacht voor performance en robuustheid.

Elke testronde draagt bij aan een vollediger en representatiever beeld:

- Waar in de eerste IKT-testrondes de focus vooral lag op de interactie tussen software van bevoegd gezagen en de landelijke voorziening van het DSO (DSO-LV), worden steeds indringender hele ketens van plan tot en met vergunning getest, waarbij ook meerdere bevoegd gezagen betrokken zijn.
- Ook de rijkheid aan test-data neemt elke IKT-ronde toe. Zowel wat betreft representativiteit van de plannen, als het aantal juridische instrumenten, als de reikwijdte aan geteste vergunningen.

2 Doelstellingen IKT-6

Het IKT-project is een interbestuurlijk project waarbij de partners zorgvuldig afstemmen over de gezamenlijke doelstellingen. Daarnaast kunnen deze doelstellingen ook specifiek per partner (gemeenten, provincies, waterschappen, rijkspartijen) worden weergegeven.

De algemene testdoelstellingen voor IKT-6 zijn:

- Focus op het testen van de planketen. Focus daarbij op functionaliteiten als basismutaties, parallel wijzigen, ontwerp, renvooi. Waarbij nog op te leveren functies in de decentrale software in samenhang met de gehele DSO-keten zullen worden getest.
- Ook zullen de verbeteringen aan de DSO-LV viewers (VDK en VRK) verder worden beproefd.
- Binnen de toepasbare regelketen zal getest worden met het uitwisselen van STTR-bestanden tussen de pakketten van de verschillende leveranciers.
- Binnen de vergunningketen zal de publicatie van de BOPA verder worden beproefd.
- Ook zal weer worden getest in de interbestuurlijke VTH-keten. Hierbij gaat het onder meer om het (her)testen van het ontvangen en behandelen van complexe, meervoudige, en interbestuurlijke vergunningaanvragen.
- Kijkend naar de gehele DSO-keten zal ook de samenhang tussen de drie ketens (inclusief TAM) beproefd worden. Hieronder valt ook de relatie tussen juridische regels en toepasbare regels, met de bruidsschat als uitgangspunt.

In bijlage 3 is daarbij aangegeven welke functionaliteiten uit 'de minimale functionele set' onderdeel zijn van de uit te voeren testen in IKT-6. Ook is aangegeven welke functionaliteiten al onderdeel waren van de testen vóór IKT-6 (IKT 1 t/m 5) en welke functionaliteiten beoogd zijn te testen ná IKT-6.

Ook in deze IKT-fase bestaat de werkvoorraad uit nieuwe testcasuïstiek (circa 80%) en het hertesten van eerdere IKT-testgevallen (circa 20%). Waarvan de meeste testen zullen worden uitgevoerd in de (interbestuurlijke) planketen.

Naast de reguliere IKT-testactiviteiten zal het IKT-team – op verzoek van TBO (Tactisch Beheer Organisatie) – ook enkele performance-testen door TBO ondersteunen. Dit is goed inpasbaar in de overall planning van het IKT-team voor Fase 6.

Onderstaand is per koepel aangegeven: de gesignaleerde risico's met betrekking tot inwerkingtreding en de daarop gebaseerde (test-)doelstellingen voor deze IKT-fase. De vermelde risico's zijn afkomstig uit de verschillende risico-registers die voor IKT worden bijgehouden.

Deze risico's zijn deels aangedragen door het risicomanagement van het programma AdS en zijn deels opgehaald door het project IKT zelf. Na bespreking en weging van deze risico's met de koepelvertegenwoordigers bij de voorbereiding van deze IKT-Fase, zijn hierop de testdoelstellingen en de uit te voeren testen voor deze IKT-Fase gebaseerd.

2.1 Doelstellingen gemeenten

De volgende risico's zijn de basis voor de (test-)doelstellingen van de gemeenten in deze IKT-Fase:

- BG kan niet gelijktijdig meerdere besluiten voorbereiden

- BG kan gewenste besluit niet goed representeren in het plansysteem
- Wijzigingsbesluit decentrale systeem kan niet verwerkt worden door LV
- Door het (nog) niet goed werken van de Plan-Plan koppeling kunnen besluiten voorbereid door externe adviseurs, niet worden gepubliceerd
- DSO-viewer verbeeldt de regels niet juist
- DSO is niet beschikbaar zodat besluit niet gepubliceerd kan worden
- Er wordt iets gepubliceerd dat niet bedoeld is
- Decentrale systeem ondersteunt het omgevingsinstrument niet en de TAM biedt onvoldoende ondersteuning
- Systemen leveranciers niet tijdig beschikbaar

Op basis van bovengenoemde risico's zullen de gemeenten in deze IKT-fase met name inzetten op het verder testen van de planketen waarbij:

- Nieuwe functies als basismutaties, parallel wijzigen, tonen aan de raad en bijlagen bij besluit, in relatie tot de gehele DSO-keten zullen worden getest;
- Aandacht worden besteed aan de inhoudsvarianties van het omgevingsplan waaronder de normen en waarden;
- Directe mutaties worden getest. Aandachtspunt is dat de decentrale software op dit punt nog niet geheel door de Basischeck heen is.
- De verbeteringen aan de DSO-LV viewers (VDK en VRK) verder worden beproefd aan de hand van de gemeentelijke content (wijzigingen in omgevingsplan en omgevingsvisie);
- En ook worden ingezet op de interbestuurlijke testen in de planketen waarbij de samenhang tussen de verschillende omgevingsinstrumenten en alternatieve maatregelen (incl. BOPA) technisch worden getest.

In de TR en vergunningenketen zetten de gemeenten in op:

- Binnen de toepasbareregelketen zullen enkele kleinere testen plaatsvinden waaronder het uitwisselen van STTR-bestanden tussen de pakketten van de verschillende leveranciers.
- Kijkend naar de gehele DSO-keten zal ook de samenhang tussen de drie ketens beproefd worden. Hieronder valt de relatie tussen juridische regels en toepasbare regels met de bruidsschat als uitgangspunt.

Binnen de vergunningenketen zal de publicatie van de BOPA verder worden beproefd.

2.2 Doelstellingen provincies

De volgende risico's zijn de basis voor de (test-)doelstellingen van de provincies in deze IKT-Fase:

- DSO-viewer verbeeldt de regels niet juist
- Wijzigingsbesluit decentrale systeem kan niet verwerkt worden door DSO-LV
- Decentrale systeem ondersteunt het omgevingsinstrument niet en de TAM biedt onvoldoende ondersteuning
- DSO is niet beschikbaar zodat besluit niet gepubliceerd kan worden (in het bijzonder relevant bij o.a. een voorbereidingsbesluit)
- Vergunningsaanvraag komt niet terecht bij juiste BG

De daarop gebaseerde (test-)doelstellingen voor de provincies voor deze IKT-Fase zijn daarmee:

- Het testen van de resterende TAM voor het Projectbesluit
- Het testen van recent opgeleverde of nog nieuw op te leveren functionaliteit in met name de plansoftware, maar ook – waar van toepassing – in de landelijke voorziening van het DSO. In de decentrale software van een

aantal provincies ontbreken nog omgevingsinstrumenten voor de Instructie en Reactieve interventie en wordt nog gewerkt aan functionaliteit voor het publiceren van omgevingsnormen en omgevingswaarden.

In de landelijke voorziening is de functionaliteit voor het weergeven van ontwerpen, en het ondersteunen en weergeven van renvooi pas recent en in beperkte mate door provincies getest en daarbij zijn nog bevindingen geconstateerd. Deze bevindingen zullen opgelost en hertest moeten worden. Omdat deze functionaliteiten pas sinds kort worden getest, zijn ook meer testen nodig, voordat provincies ze het predicaat 'indringend getest' kunnen geven. Aandachtspunt is dat de decentrale software op dit punt nog niet geheel door de Basischeck heen is.

Andere functionaliteiten in de landelijke voorziening van het DSO die nog ontwikkeld worden zijn de zogenaamde 'kaartmotor' en de verdere integratie van de viewers 'Regels op de Kaart' en 'Document en Kaart'. Ook die doorontwikkeling blijven provincies testen in deze en volgende IKT-fasen.

- Tot slot blijven provincies interbestuurlijk testen met medeoverheden met het indienen, ontvangen en behandelen van vergunningaanvragen en meldingen om te verifiëren dat aanvragen en meldingen correct worden gerouteerd en decentrale systemen voor het behandelen van aanvragen en meldingen juist zijn geconfigureerd en correct functioneren. Hierbij gaan provincies gebruik maken van de softwarerobot die automatisch aanvragen kan indienen via de landelijke voorziening van het DSO. Deze softwarerobot wordt al enige tijd door gemeenten gebruikt en gaat nu dus breder worden ingezet.

2.3 Doelstellingen waterschappen

De volgende risico's zijn de basis voor de (test-)doelstellingen van de waterschappen in deze IKT-Fase:

- Overgang naar Productie-omgeving verloopt niet soepel (in samenhang met besluitvormingsprocessen rondom inwerkingtreding van de Waterschapsverordening); focus op wijze waarop proces ingericht *kan/moet* worden. Op basis van beschikbare functionaliteit in plansoftware en publicatieproces, in combinatie met functionaliteit 'regels op de kaart'.
- \neq Geometrieën kunnen niet klein genoeg gemaakt worden om te voldoen aan uitgangspunten zoals deze momenteel bestaan (Max omvang)
- Niet alle leveranciers beschikken (tijdig) over functionaliteit om Projectbesluiten goed te kunnen publiceren; ook aandacht voor mogelijkheid om meerdere Projectbesluiten tegelijk te kunnen behandelen.
- Aansluiting Register Toepasbare regels (RTR) op Toepasbare regelsoftware werkt niet op tijd goed genoeg
- Gegevens van de aanvraag worden niet goed overgenomen in het VTH-systeem en/of de implementatie van het VTH-systeem is onvoldoende goed (onjuiste zaken gekoppeld e.d.)
- Samenwerkingsfunctionaliteit is niet goed ingebed in VTH-systemen
- Leveranciers van Plan- en VTH-software hebben niet alle benodigde functionaliteit (tijdig) beschikbaar.

De daarop gebaseerde (test-)doelstellingen voor waterschappen voor deze IKT-Fase zijn daarmee:

- Simuleren van een volledig proces van ontwerp tot publicatie van omgevingsverordening.
- Beoordelen nieuw opgeleverde functionaliteit (opbouw en publicatie van Projectbesluit)

- Verscheidene mutatiescenario's beproeven, inclusief geometrie-wijzigingen. Aandachtspunt is dat de decentrale software op dit punt nog niet door de Basischeck heen is.
- Beoordelen VTH-functionaliteit, ook op aansluiting op werkprocessen, inclusief samenwerking
- Eventueel, afhankelijk van inventarisatie: de TAM publiceren Waterschapsverordening in IMRO-vorm
- Beoordelen performance bij grote (geo-)mutaties
Beoordelen juiste samenwerking tussen software van Plan- en TR-leveranciers

2.4 Doelstellingen rijkspartijen

Voor het Rijk is het van belang verder aan de slag te gaan met de interbestuurlijke VTH-keten. Verder wordt ingezet op de planketen met het testen van eigen software in de keten en het doorlopen van complexere vervolgsenario's.

De volgende risico's zijn de basis voor de (test-)doelstellingen van de rijkspartijen in deze IKT-Fase:

- BG kan gewenste besluit niet goed representeren in plansysteem
Dit wordt onder meer getest met de plansoftware van het rijk
- Vergunningsaanvraag komt niet terecht bij juiste BG
- Vergunningsaanvraag wordt niet (tijdig) afgehandeld
- Leges worden niet goed geheven bij vergunningaanvraag

De daarop gebaseerde (test-)doelstellingen voor de rijkspartijen voor deze IKT-Fase zijn:

- In de VTH-keten gaan verschillende partijen:
 - Volledige meervoudige aanvraag doorlopen (interbestuurlijk) met legesberekeningen
 - Verder doorlopen mijnbouwcasus (magneetactiviteit/meervoudig) en Noordzeecausus (projectbesluit)
 - Het goed doortesten van de STAM koppeling bij één van de rijkspartijen
 - Opgedane bevindingen/wijzigingsvoorstellen uit fase 5 hertesten, indien een oplossing is gerealiseerd.
- In de planketen gaat het rijk:
 - Voor voorbereidingsbesluit met tijdelijke regelingdelen (bulkmuteren en intrekken) publiceren en beschikbaar stellen;
 - Voor het projectbesluit praktijkproef RWS A27: dit zijn vervolgtesten waarvoor content wordt aangeleverd vanuit RWS. Meer complexe scenario's worden getest;
 - Het testen van (ontwerp) programma (complexe scenario's). Er wordt getest of de implementatie van STOP-TPOD voor programma goed wordt geïmplementeerd in de software van de leverancier.

2.5 Vooruitblik IKT-7 en verder

In dit Plan van Aanpak voor IKT-6 wordt in deze paragraaf ook al een vooruitblik gedaan richting IKT-7 en verder.

Wat betreft deze vooruitblik kunnen een aantal opmerkingen worden gemaakt over het proces:

- Dit najaar zal het gesprek tussen de bestuurlijk partners worden gestart of en hoe het (IKT-)ketentesten van het DSO zou kunnen worden ondergebracht in de DSO-lijnorganisatie.
- Voor het IKT-project blijft leidend het ketentesten van de software die zowel centraal (DSO-LV) als decentraal (lokale bevoegde gezagen) doorontwikkeld wordt. Dit daarbij afgezet tegen de minimale functionele set, de gesignaleerde risico's en de werkbaarheid voor de bevoegde gezagen.
- Ten aanzien van de te testen software zijn dus de release roadmaps van zowel het DSO-LV als de lokale softwareleveranciers van groot belang voor IKT.
- Algemeen: IKT volgt de agile ontwikkeling van zowel DSO-LV als de lokale softwareleveranciers
- Nadere afspraken dienen ook te worden gemaakt over de activiteiten van IKT rond de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Bij deze IKT-voorblik kunnen – naast het proces - ook een aantal opmerkingen worden gemaakt over de te testen inhoud. Kijkend naar de IKT-werkvoorraad voor de korte termijn (IKT-7 en daarmee tot IWT) verwacht het IKT-project de volgende functionaliteiten te zullen testen:

- Omgevingsinstrumenten (planketen) voordat deze naar productie kunnen worden gebracht.
- Nieuw op te leveren functionaliteiten door de lokale softwareleveranciers voor de planketen.
- Doorontwikkeling op de viewers van het Omgevingsloket
- Doorontwikkeling op de renvooiservice als onderdeel van DSO-LV
- Wijzigingen in het STAM-koppelvlak
- Complexe, interbestuurlijke testen.
- En verder: de belangrijkste openstaande knelpunten gericht op het in productie gaan per 1-1-2024.

Bovengenoemde werkvoorraad zal definitief worden vastgesteld in het Plan van Aanpak IKT-7.

3 Aanpak, organisatie en planning

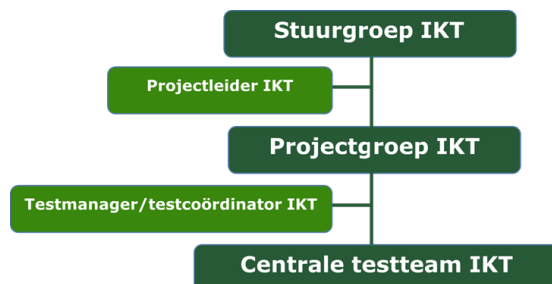
3.1 Aanpak project IKT

De volgende aanpak wordt gehanteerd bij de IKT-uitvoering:

- Risico's aangedragen door de koepels en vanuit het programma DSO en het programma Aan de slag met de Omgevingswet staan centraal in de uit te voeren testen.
- Specifieke business-scenario's worden opgesteld om de risico's te testen.
- De aanpak is ook gericht op complexe interbestuurlijke scenario's.
- Getest wordt tegen heldere testcriteria – de zogenaamde minimale functionele set – in relatie tot inwerkingtreding (IWT).
- IKT stelt eisen aan deskundigheid en beschikbare capaciteit van deelnemers en aan de gereedheid van de in te zetten software voor de ketentesten (zogenaamde entry-criteria).
- Er wordt getest in een vast ritme: 1 week testen, daarna 1 week afronden en voorbereiden (2 kalenderweken is daarmee 1 testweek).
- Er is een dagelijkse stand-up in de testweek met deelnemende medewerkers van bevoegd gezagen.
- Gedurende de gehele week wordt het test-/bevindingenproces actief uitgevoerd. Dagelijks is er een bevindingenoverleg.
- Bevindingen worden opgevoerd in de centrale meldingenregistratie (TMR) en afgehandeld volgens het IKT-bevindingenproces.
- Voorafgaand aan iedere testweek wordt een testplan gemaakt samen met alle deelnemende gezagen.
- Elke deelnemer maakt samen met het centrale testteam een testontwerp waarin wordt aangegeven welke scope wordt geraakt ten opzichte van de minimale functionele set.
- Testen worden door middel van de business-scenario's doorlopen.
- Van elke test wordt de testuitwerking in detail vastgelegd.
- Op basis van nieuwe releases van het DSO vinden – indien van toepassing – hertesten plaats door het IKT-testteam.

3.2 Organisatie project IKT

Het organogram van het project IKT ziet er als volgt uit:

Toelichting op bovenstaand organogram:

- In de stuurgroep IKT zijn op managementniveau vertegenwoordigd: koepels, programma Aan de slag met de Omgevingswet, TBO.
- In de projectgroep zijn op projectleidersniveau vertegenwoordigd: koepels, programma Aan de slag met de Omgevingswet, TBO.
- In het centrale testteam vindt de uitvoering van werkzaamheden plaats in afstemming met de koepels, bevoegd gezagen en softwareleveranciers.
- Projectleider IKT neemt deel aan de stuurgroep IKT én is voorzitter van projectgroep IKT (linking pin).
- De testmanager en testcoördinator zijn verantwoordelijk voor de intake en uitvoering van de testen, en voor de rapportage over de uitgevoerde testwerkzaamheden.
- De testmanager en testcoördinator zijn ook lid van de projectgroep IKT (linking pin).

De planning van IKT kent de volgende fasen:

- IKT-1 duurde van begin mei tot begin juli 2022.
- IKT-2 duurde van begin juli tot half september 2022.
- IKT-3 duurde van eind september 2022 tot medio januari 2023.
- IKT-4 duurde van medio januari tot medio april 2023.
- IKT-5 duurde van medio april tot medio juli 2023.

IKT is gekoppeld aan de ontwikkelplanning van DSO-LV.

Voor 2023 betekent dit voor de IKT-planning:

- IKT-6 testweken 31-36 (17 juli tot 9 oktober) / Rapportage IKT-6 is beoogd november 2023.
- IKT-7 testweken 37-42 (9 oktober tot begin januari) / Rapportage IKT-7 is beoogd februari 2024.

4 Overige maatregelen

4.1 Verbetermaatregelen naar aanleiding van AcICT-adviezen

In haar advies van 22 december 2022 heeft AcICT invulling gegeven aan de vraag van Minister De Jonge om 'tussentijds te adviseren over het plan van aanpak voor Indringend Ketentesten fase 3 (IKT-3) van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)'.

Dit advies wordt door AcICT in haar brief als volgt samengevat:

Het plan van aanpak en de daarin opgenomen negentien verbetermaatregelen zijn een aanzet voor het structureel kunnen verbeteren van de testaanpak van de DSO-onderdelen en de keten als geheel. Voor het merendeel van de maatregelen is de uitwerking weliswaar gestart, maar nog niet afgerond. Daardoor is het effect van de maatregelen op het testen in IKT-fase 3 slechts beperkt.

Wij adviseren door te gaan op de ingeslagen weg door met alle partijen stevig te investeren in het verder uitwerken van de maatregelen en het implementeren ervan.

In bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van de 19 verbetermaatregelen. In de tabel wordt aangegeven:

- wat de status is van de maatregel bij de start van IKT-6
- wat de beoogde implementatie is in IKT-6 (en verder)

In IKT-6 zal de al ingeslagen weg van het implementeren van de verbetermaatregelen als gevolg van de AcICT-adviezen, krachtig worden doorgezet.

4.2 IKT-registratie, -tooling, en rapportages

De adviezen van AcICT en Axini hebben voor een belangrijk deel betrekking op uitbouw van de bestaande IKT-registratie, -tooling en -rapportages. Gedurende IKT3 is hier al een start mee gemaakt en gedurende IKT4 zijn concrete verbeteringen door het testteam beproefd in een zogenaamde 'proeftuin verbeteringen IKT'.

Concreet zijn toen de volgende acties uitgevoerd:

1. Analyse van het IKT-werkproces en waar mogelijk doorvoeren van verbeteringen
 2. Registratietooling inzetten voor het gehele IKT-werkproces
 3. Uitbouw van de IKT-rapportages
 4. Proefdraaien met deze aanpassingen gedurende de laatste testweek van IKT-4
- Analyse van het werkproces leverde niet zozeer inhoudelijke verbeteringen op, als wel de wijze van registreren en daarover rapporteren. Daar is in de IKT-proeftuin dan ook de nadruk op gelegd. Door het inzetten van de registratietooling over het gehele werkproces is een relatie te leggen tussen: plan van aanpak voor een IKT-fase, testplan per testweek, specifieke afspraken per koepel, uitwerking van de testuitvoering per deelnemend bevoegd gezag, koppeling aan de minimale functionele set (de testnorm) en koppeling aan de bevindingenregistratie.

Er is een aantal standaardrapportages benoemd die ook al (deels) gemaakt worden bij de huidige IKT-werkwijze. Hierbij gaat het om de volgende standaardrapportages:

- Testresultaten van een IKT-testweek
- Rapportage van een IKT-fase
- Plan van Aanpak voor een komende IKT-fase
- Dekking IKT

En daarnaast gaat het om een aantal rapportages die alleen relevant zijn binnen het IKT-project:

- Testplan voor een komende IKT-testweek
- Voortgang testuitvoering van een lopende testweek

Gedurende de laatste testweek (24) van IKT-4 is succesvol proefgedraaid met deze aangepaste tooling en rapportages. Vanaf de start van IKT-5 zijn deze verbeteringen in productie genomen. Dit zal verder verbeterd en uitgebouwd worden in IKT-6 en verder.

4.3 Tijdelijke alternatieve maatregelen

Er zijn tijdelijke alternatieve maatregelen (TAM) voor bevoegd gezagen beschikbaar die bij de voorbereiding en inwerkingtreding van de Omgevingswet nog geen gebruik kunnen maken van (delen van) het DSO.

Deze vangnetten zorgen ervoor dat bevoegd gezagen de belangrijkste uitvoeringsprocessen kunnen blijven uitvoeren totdat ze de landelijke voorziening van het DSO (DSO-LV) wel kunnen gebruiken zoals bedoeld.

Niet alle TAM lenen zich voor testen in het kader van IKT. Zo wordt een aantal TAM als dienstverlening aangeboden (bijvoorbeeld de TAM voor Behandeldiensten, Gerelateerde verzoeken, Instellen omgevingsoverleg).

In eerdere IKT-fasen zijn reeds getest:

- TAM IMRO Omgevingsplan
- TAM IMRO Omgevingsverordening (IMRO-deel)
- TAM Voorbereidingsbesluit

In geen van deze testcases zijn blokkerende bevindingen gevonden.

In IKT-fase 5 zijn de volgende TAM getest:

- TAM Instructie
- TAM Reactieve interventie.
- TAM IMRO Omgevingsverordening (aantal verbeteringen in de weergave van de IMRO Omgevingsverordening)
- TAM-IMRO Omgevingsverordening 'placeholder', zodat juridische activiteiten in het stelsel worden gebracht en daaraan toepasbare regels kunnen worden gekoppeld.

In geen van deze testcases zijn blokkerende bevindingen gevonden.

Daarmee resteren nog de volgende te testen TAM:

- TAM Projectbesluit
- TAM IMRO Waterschapsverordening

Provincies verwachten het TAM Projectbesluit te kunnen testen in IKT-6.

Waterschappen zullen (na een inventarisatie of er mogelijk gebruik van gemaakt wordt) de TAM IMRO waterschapsverordening mogelijk ook nog testen.

Vanuit de deelnemende partners in IKT is recent het signaal afgegeven dat er na IWT mogelijk meer en ook intensiever gebruik zal worden gemaakt van TAM (tijdelijke alternatieve maatregelen) dan aanvankelijk ingeschat. Dit zal door het

IKT-project scherp worden gevolgd. En mogelijk leidt dit tot aanpassing in de IKT-prioriteitstelling (ten faveure van het intensiever testen van TAM) in de komende IKT-Fasen.

BIJLAGE 2 Minimale functionele set en IKT-6

In onderstaande tabel wordt aangegeven welke functionaliteiten uit 'de minimale functionele set' onderdeel zijn van de uit te voeren testen in IKT-6. Ook is aangegeven welke functionaliteiten onderdeel waren van de testen vóór IKT-6 (IKT 1 t/m 5) en welke functionaliteiten beoogd zijn te testen ná IKT-6.

SCOPE IKT			VNG	IPO	UvW	Rijk	VNG	IPO	UvW	Rijk	VNG	IPO	UvW	Rijk
Processtap	Niet binnen IKT	Wel binnen IKT	Voor IKT6				Tijdens IKT6				Na IKT6			
0	Inhoudelijke juridische test TAM	TAM in relatie tot de keten	X	X				X				X		
1	Uitgebreide test van de bruidsschat	1.1 kunnen starten met de definitieve versie van de bruidsschat in relatie tot de (plan)keten					X				X		X	
1	Applicatiebrede functionele test plansoftware – onderdeel opstellen en wijzigen	1.2 kunnen opstellen en wijzigen omgevingsinstrument in relatie tot de (plan)keten	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
1	Applicatiebrede functionele test plansoftware – onderdeel stadia omgevingsinstrumenten	1.3 kunnen omgaan met levenscyclus/stadia van omgevingsinstrumenten in relatie tot de (plan)keten		X	X		X	X	X		X	X	X	
1	Applicatiebrede functionele test plansoftware – onderdeel werkproces	1.4 kunnen ondersteunen bij het werkproces in relatie tot de (plan)keten			X			X	X		X	X	X	

SCOPE IKT			VNG	IPO	UvW	Rijk	VNG	IPO	UvW	Rijk	VNG	IPO	UvW	Rijk
Processtap	Niet binnen IKT	Wel binnen IKT	Voor IKT6				Tijdens IKT6				Na IKT6			
1	Applicatiebrede functionele test plansoftware – onderdeel raadplegen	1.5 kunnen raadplegen van omgevingsinstrumenten (nu geldend en concepten) in relatie tot de (plan)keten		X	X	X		X	X	X	X	X	X	X
1	Applicatiebrede functionele test plansoftware – onderdeel samenwerken	1.6 kunnen samenwerken met andere organisaties			X	X			X	X	X	X	X	X
2	Applicatiebrede functionele test plansoftware – onderdeel validaties	2.1 kunnen valideren van omgevingsdocumenten in relatie tot de (plan)keten	X	X	X		X	X	X		X	X	X	X
3	Applicatiebrede functionele test plansoftware – onderdeel publicatie	3.1 kunnen publiceren van omgevingsinstrument in relatie tot de (plan)keten: diverse omgevingsinstrumenten, verschillende varianten	X	X	X		X	X	X		X	X	X	X
4	Brede functionele test van LVBB-viewer, non functionals (onder andere performance), gebruiksvriendelijkheid, acceptatie-test	4a. bekijken omgevingsdocument (LVBB) in relatie tot de (plan)keten	X	X	X		X	X	X		X	X	X	
4	Brede functionele test van DSO-LV viewer, non functionals (onder andere performance), gebruiksvriendelijkheid, acceptatie-test.	4b. bekijken omgevingsdocument (DSO-LV viewer) in relatie tot de (plan)keten	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4	Brede functionele test van Viewer Documenten op de kaart (VDK), non functionals (onder andere performance), gebruiksvriendelijkheid, acceptatie-test.	4c. bekijken omgevingsdocument in VDK in relatie tot de (plan)keten		X	X		X	X	X		X	X	X	X

SCOPE IKT			VNG IPO UvW Rijk				VNG IPO UvW Rijk				VNG IPO UvW Rijk			
Processtap	Niet binnen IKT	Wel binnen IKT	Voor IKT6				Tijdens IKT6				Na IKT6			
5	Applicatiebrede functionele test van toepasbare-regelsoftware	5.1 kunnen opstellen en beheren van toepasbare regels in relatie tot de keten	X	X	X		X	X	X		X	X	X	
5	Applicatiebrede functionele test van toepasbare-regelsoftware	5.2 kunnen genereren van toepasbare regels in STTR-formaat in relatie tot de keten	X	X	X		X	X	X		X	X	X	
6	Applicatiebrede functionele test van toepasbare-regelsoftware	6.1 kunnen opstellen en beheren van toepasbare regels in relatie tot de keten	X	X	X		X	X	X		X	X	X	
7	Applicatiebrede functionele test van toepasbare-regelsoftware	7. publiceren toepasbare regels	X	X	X		X	X	X		X	X	X	
8	Brede functionele test van Omgevingsloket – check, non-functionals (onder andere performance), gebruiksvriendelijkheid, acceptatietest	8a. Vergunningcheck in relatie tot de VTH-software	X	X	X		X	X	X		X	X	X	
8	Brede functionele test van Omgevingsloket – aanvraag, non-functionals (onder andere performance), gebruiksvriendelijkheid, acceptatietest	8b. aanvraag in relatie tot de VTH-software (meerdere paden)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
8		BOPA in relatie tot de keten	X				X		X				?	X
9	Applicatiebrede functionele test van VTH-software	9a. ontvangen en behandelen aanvraag/melding in relatie tot aanvraag	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X
9		9b. terugkoppeling initiatiefnemer							X	X	X	X	X	X

SCOPE IKT			VNG	IPO	UvW	Rijk	VNG	IPO	UvW	Rijk	VNG	IPO	UvW	Rijk
Processtap	Niet binnen IKT	Wel binnen IKT	Voor IKT6				Tijdens IKT6				Na IKT6			
10	Brede functionele test behandeldiensten, acceptatietest	10. aanvraag naar andere behandeldienst	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X
11	Brede functionele test Samenwerkfunctionaliteit, acceptatietest	11. samenwerken aan aanvraag met partners	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X

BIJLAGE 3 Maatregelen naar aanleiding van adviezen AcICT

In onderstaande tabel wordt de status en implementatie in IKT-6 weergegeven van de maatregelen naar aanleiding van de door AcICT gegeven adviezen.

Passage advies AcICT (22/12/2022)	Nr.	Maatregel	Actiehouder	Status en implementatie in IKT-6
1. Vorm het bestaande IKT-projectteam om tot een professioneel, centraal ketentestteam.	M1	<i>QA – inhuur van externe QA-deskundigheid</i>	QA-DSO	Externe testdeskundige Axini is ingehuurd vanaf medio oktober 2022. Axini adviseert het DSO-programma over Quality assurance (QA) en daarmee ook het IKT-project.
	M2	<i>Uitbreiding testteam (IKT)</i>	Project IKT	Per begin 2023 is het huidige centrale IKT-testteam uitgebreid met drie extra functionele testers en een business-scenariospecialist. Ook de testteams bij de koepels zijn vanaf begin 2023 verder versterkt.
	M3	<i>Versterken regierol (IKT) – inzet fulltimeprojectleider IKT</i>	Project IKT	Regierol wordt vormgegeven door projectmanager IKT samen met de testmanager en de projectleider uitvoering IKT (testcoördinator). Alle 3 de genoemde rollen worden fulltime ingevuld.
1.1. Voer met dit team de testen uit op basis van een fout- en voortgangsanalyse vanuit een gedegen uitgewerkt testontwerp.	M4	<i>Rapport testpiramide – inzicht leveren in en voor de keten welke testen er op welk niveau hebben plaatsgevonden.</i>	QA-DSO	Rapport testpiramide is opgeleverd door Axini.
	M5	<i>Risico's IWT – op systematische en grondige wijze risico's verbonden aan IWT in beeld brengen.</i>	QA-DSO	Risico's IWT zijn systematisch in beeld gebracht. Via het risico-management-proces wordt de voortgang gemonitord. Waar risico's gemitigeerd kunnen worden door IKT-testcasuïstiek, wordt dit opgenomen in de werkvoorraad van IKT.
	M6	<i>Advies aanvullende maatregelen – Scope is de testaanpak van de hele keten voor opvolgende testperiodes.</i>	Project IKT	Implementatie van aanvullende maatregelen is een permanent proces. Een van de maatregelen is het in beeld brengen van de testdekking in relatie tot de IKT-testuitvoering. Hier is in IKT-4 vorm aan gegeven door een analyse van de (indirecte) dekking van alle bevoegde gezagen door het IKT-testen. Daarnaast wordt in elke IKT-Rapportage en in elke PvA IKT aangegeven wat de functionele dekking is van de IKT-testen voorafgaand, tijdens en na (beoogde testdekking) de desbetreffende Fase.

Passage advies AcICT (22/12/2022)	Nr.	Maatregel	Actiehouder	Status en implementatie in IKT-6
	M7	<i>Complexe praktijkcasuïstiek (IKT) – In IKT wordt in toenemende mate met realistische complexe casuïstiek gewerkt die meerdere business-scenario's en risico's afdekt.</i>	Project IKT	Het proces wat al zichtbaar was eerdere IKT-fasen, wordt in IKT-5 krachtig doorgezet. Testcasuïstiek waarbij in een test betrokken worden: meerdere ketens, met meerdere bevoegd gezagen en meer realistische (complexe) content. Ook uitbreiding naar meer betrokken softwareleveranciers.
	M8	<i>Strategie ketentesten (IKT) – Een reeds gevormde expertgroep expliciteert de strategie in de testaanpak om te komen tot de juiste testgevallen en maakt inzichtelijk in hoeverre het IKT dit voldoende afdekt.</i>	Project IKT	Relevant is hier het thans in voorbereiding zijnde Master-testplan voor het gehele DSO. Van dit plan vormt het 'IKT-testen' een onderdeel.
1.1. Haak waar nodig met name de expertise van bevoegd gezagen, onderzoekbureaus en decentrale softwareleveranciers aan.	M9	<i>Testcombinaties over de hele keten (IKT) – Verschillende combinaties gaan intensief en voor langere periode samenwerken om langere tijd aan het IKT bij te dragen met op elkaar afgestemde casuïstiek.</i>	Project IKT	Zie M7
1.2. Zorg dat de scope van het testontwerp de gehele keten van DSO-LV tot en met de decentrale software omvat, zowel functioneel als niet-functioneel.		<i>Zie ook M7, M8, M9 en M11</i>		
	M10	<i>Unhappy flows (IKT) – In IKT wordt expliciet getest met unhappy flows.</i>	Project IKT	In IKT 3 is al een aantal unhappy flows getest. Waar relevant wordt dit doorgezet in volgende IKT-Fasen.
1.3. Werk de niet-functionele keteneisen en ketennormen uit in een ontwerp en voer op basis daarvan ketenbrede testen uit.	M11	<i>Niet-functionele aspecten – Uitvoeren van een analyse of niet-functionele aspecten voldoende zijn afgedekt door maatregelen lager in de testpiramide en voor welke niet-functionele aspecten aanvullende maatregelen nodig zijn op ketenniveau.</i>	QA-DSO	Zie M4
1.4. Regisseer met dit centrale team tevens het door de bevoegd	M12	<i>Verrijken IKT-data met gegevens 'uit het land'</i>	QA-DSO	Naast het testen door IKT met bevoegd gezagen, wordt er in het land veel geoefend en getest. Vanaf IKT 4 is nadrukkelijker aansluiting gezocht bij het oefenen en testen in het land. Belangrijk

Passage advies AcICT (22/12/2022)	Nr.	Maatregel	Actiehouder	Status en implementatie in IKT-6
gezagen uitgevoerde oefenen en (acceptatie)testen.				is hierbij dan wel, dat ook dan gewerkt wordt volgens de IKT-werkprocessen en kwaliteitsstandaarden.
	M13	<i>Aanvullend testen bij bevoegd gezagen</i>	Project IKT	Zie M12
2. Zorg dat dit team kan beschikken over een separate en integrale testomgeving met daarop centraal configuratiemanagement, ook na inwerkingtreding. Die omgeving moet overeenkomen met de productieomgeving, inclusief representatieve testdata. Tevens biedt deze omgeving de basis voor het testen van de hiervoor genoemde kwaliteitsattributen waarbij ook de decentrale software betrokken wordt.	M14a	<i>Functionele testomgeving (IKT) – Inventariseren wat er nog ontbreekt aan de bestaande productie-testomgeving om te kunnen ketentesten.</i>	Project IKT	Voor het IKT-project is het werken met de pre-productieomgeving (oefenomgeving) als testomgeving werkbaar. Hierdoor kan gewerkt worden met realistische content en software die gelijk is aan de productieomgeving.
	M14b	<i>Leveranciersomgeving – Uitvoeren van een analyse bij leveranciers om vast te stellen of gebruik van de huidige testeilanden voldoende kan zijn voor deze (pre-IWT) periode.</i>	QA DSO	Een analyse is al eerder uitgevoerd ten aanzien van de werkbaarheid van de huidige testomgeving (is de pre-productieomgeving, inclusief de zogenaamde test-eilanden). Deze analyse geeft aan dat de huidige situatie voor leveranciers voor IKT-testen werkbaar is. Wel loopt er een onderzoek naar een separate leveranciers-testomgeving.
	M15a	<i>Reproduceerbaarheid – Testgevallen zijn gedocumenteerd en testdata worden in het testgeval vastgelegd om de functionele reproduceerbaarheid te vergroten.</i>	Project IKT	Testgevallen zijn gedocumenteerd en testdata worden in het testgeval beschreven om de functionele reproduceerbaarheid te vergroten.
	M15b	<i>Reproduceerbaarheid – Project IKT zal aanvullend adviseren welke testen op welke wijze herhaald kunnen worden.</i>	QA DSO	Eerder onderzoek heeft uitgewezen dat de (functionele) reproduceerbaarheid van IKT-testgevallen voldoende is geborgd is in de wijze van vastleggen en documenteren.
3. Richt een integrale bevindingenregistratie in voor het eigen maatwerk van DSO-LV en voer op basis hiervan fout- en voortgangsanalyses uit. Deze analyses kunnen een indicatie geven van het aantal latente fouten en van de tijd die nog nodig is om het	M16	<i>Geconsolideerde rapportage IWT (in samenwerking met IKT) – Inzichten in de risico's op basis van de testbevindingen, worden geconsolideerd in een rapportage die inzicht geeft op de vraag of we verantwoord in werking kunnen gaan.</i>	QA-DSO	Tijdens IKT-4 zijn verbeteringen doorgevoerd (middels een 'IKT-proeftuin') in het proces van IKT registratie, tooling, en rapportages. Dit is in productie genomen vanaf IKT-5 en wordt verder verbeterd en uitgebouwd vanaf IKT-5.
	M17	<i>Trendanalyses – Uitvoeren van analyse op bevindingen om vast te stellen wat de trend is in hoeveelheid en aard van de fouten.</i>	QA-DSO	Zie ook M6 en M16

Passage advies AcICT (22/12/2022)	Nr.	Maatregel	Actiehouder	Status en implementatie in IKT-6
gewenste kwaliteitsniveau te behalen.				